

ԱՆԻՐԱԻ ՏՆՏԵՍԸ

... Եւ գովեաց տէրն զտնտեսն անիրատւութեան, զի իմաստութեամբ արար. զի որդիք աշխարհիս իմաստնագոյն են քան զորդիս լուսոյ յազգս իւրեանց: (Ղուկաս ԺԶ: 8)

Աւետարաններուն մէջ, մեր Փրկչին՝ Քրիստոսի պատմած բոլոր առակներն ալ բարոյալից ու շինիչ բան մը ունին իրենց մէջ, բացի այսօրուան Ղուկասի Աւետարանէն առնուած Տնտեսի, ինչպէս նաև Անիրաւ Դատաւորի առակներէն, որոնք յաճախ շփոթեցուցած են ո՛չ միայն Հաւատացեալ Քրիստոնեան՝ այլ նոյնիսկ Սուրբ Գրոց մասնագէտները, որոնք վերապահութեամբ մօտեցած են այս զոյգ առակներուն, մանաւանդ Տնտեսի, թէ արդեօք Քրիստոս կրնա՞ր այսպիսի առակ մը իբր օրինակ տալ իր Հետեւորդներուն, ուր մէկ կողմէն կը քաջալերուէր անհաւատարմութիւնը, և միւս կողմէն ալ աւագակ մը, կապտիչ մը կը ներկայացուէր իբր Հերոս, Աւետարանին իսկ բառերով, «Եւ տէրը գովեց անիրաւ տնտեսը, որովհետեւ ան իմաստութեամբ չարժած էր ...»:

Սակայն Հետաքրքրական պիտի ըլլար գիտնալ, թէ այդ օրերուն ո՞վ էր տնտեսը, և ի՞նչ էին անոր պարտականութիւնները: Տնտես կը նշանակէր սովորաբար մեծահարուստի մը տան գործերու վերակացուն, պատասխանատուն. մէկը՝ որ կը տնօրինէր այդ տան գործերը, մուտքն ու ելքը: Եւ մեր այսօրուան առակին Հերոս նկատուող Տնտեսը, որ առաջին Հերթին անհաւատարիմ գտնուած էր իր պաշտօնին մէջ, իր կացութիւնը աւելի կը կնճռոտէ և հարցերը կը բարդացնէ, երբ մէկ առ մէկ մօտը կը կանչէ իր տիրոջ պարտապանները և անոնց պարտքերէն շօշափելի գումարներ կը զեղչէ, որովհետեւ ան լաւ գիտէր թէ ինք այլևս ֆիզիքապէս ի վիճակի չէր ուրիշ տեղ գործելու, յետոյ մանաւանդ իր ընկերային դիրքին պատճառաւ կ'ամչնար մուրալու, Հետեւաբար մղուած իր անձին մասին մտահոգութենէն, կ'որոշէ իր ապագան ապահովել տիրոջը պարտապաններուն պարտքերը զեղչելով և անոնց բարեկամութիւնը չահելով: Զևով մը ան ինքզինք բոլորովին կը յանձնէր այդ մարդոց խիղճին և գութին:

Աստուածորդին իր առակներուն մէջ բնաւ չ'օգտագործեր կատարեալ նկարագրի տէր մարդիկ, անձեր՝ որոնք ըլլան անթերի ու անբիծ, քանի ոչ ոք կատարեալ էր իրեն համար, բացի իր Երկնաւոր Հօրմէ: Ան իր խորաթափանց և սուր աչքերով կը դիտէր մարդիկն ու անոնց ընկերային կեանքի վերիվայրումները: Ոչինչ կը վրիպէր իր Աստուածային տեսողութենէն, և ատոր համար ալ ան տուաւ Տնտեսին առակը, ո՛չ թէ գովելու անոր արարքը, այլ միայն անոր Հեռատեսութիւնն ու ձեռներէցութիւնը, որով իմաստարարքը, այլ միայն անոր Հեռատեսութիւնն ու ձեռներէցութիւնը, կ'ունենար ապահովելու իր ապագան, քանի որ Աւետարանը մեզի յստակօրէն կ'ըսէ թէ ան ոչինչ պահեց կամ գողցաւ ինքզինքին համար: Այլ ան իրապաշտ մէկը ըլլալով, գիտցաւ Հանդարտօրէն քննել իր կացութիւնը ու յանգիլ այն քայլին՝ որ պիտի առնէր:

Մարդիկ ևս, նման առակի վերակացուն, տնտեսներ են և ո՛չ թէ տանուտէրներ կամ մեծահարուստներ. մենք ոչինչ ունինք այս աշխարհի վրայ մեզի պատկանող, ուրեմն սխալ պիտի ըլլար մեր կողմէ գործածել «Իմ», «Իմս»

և կամ «Մերը» բառերը: Մենք պարտինք մեզի տրուածը, մեր ունեցածը՝ մտային, ֆիզիքական և նիւթական կարողութիւններ – որոնք ժամանակաւորապէս տրուած են մեզի – օգտագործել իմաստութեամբ յաջա Աստուծոյ և միայն իր փառքին համար: Մենք բոլորս տնտեսներ ենք, և մեզմէ ո՛չ մէկը աւելի բարձր է ու լաւ՝ քան միւսը: Թերեւս գործատէրը, բժիշկը և կամ փաստաբանը աւելի հարուստ ըլլան, սակայն անոնք ևս յիշելու են թէ իրենք ալ տնտեսներ են և հետեւաբար՝ հաշուետու իրենց կարգին: Հայր Աստուած Մարդուն տուած է Կեանքն ու այս Աշխարհը, ու կ'ակնկալէ որ մենք իմաստութեամբ տնօրինենք և տնտեսենք մեզի տրուած այս երկու մեծագոյն բարիքները՝ Կեանքն ու Աշխարհը, ու գուրգուրանք անոնց վրայ: Ուրեմն այս աշխարհի և առօրեայի հարցերով զբաղիլը, ապրիլը ևս տնտեսութիւն է, ուղղակի գործառնութիւն մը Աստուծոյ հետ, որմէ եկած ենք և որուն պիտի վերադառնանք:

Այսօրուան առակով մեր Տէրը՝ Քրիստոս ո՛չ թէ կը քաջալերէր անհաւատարմութիւնը կամ գողութիւնը, այլ կը թելադրէր իր հետևորդներուն միշտ ի մտի ունենալ ապագան. կարծէք ան ըսել կ'ուզէր. «Օգնեցէ՛ք անոնց՝ որոնք կարիքը ունին ձեր օգնութեան, հիմա՛, ա՛յս աշխարհի վրայ, որպէսզի անոնք ալ ձեզի օգնեն գալիք աշխարհին մէջ»: Այս մէկը խորամանկ հաշւարկում մը չէր մեր Փրկչին կողմէ, եղած որոշ նպատակի մը համար, այլ թելադրութիւն մը ապրելու կեանք մը լեցուն բարեգործութեամբ, ողորմածութեամբ, որուն վերջաւորութեան յաւիտենականութիւնը երևէր, քանի որ աշխարհի հարստութիւնները անցողական են ու խաբուսիկ, միայն երկինքի մէջ շահուած հարստութիւնն է իրա՛ւր, մնայունը: Այս աշխարհի հարստութիւնները մեզի չեն պատկանիր, ուրիշինն են, մինչ երկինքինը՝ մերն է, քանի որ ան կու գայ հոգիէն, ուրեմն կը մնայ մեր անբաժան մասնիկը:

Մենք յաճախ տարուած մեր առօրեայ մտահոգութիւններէն, կը մոռնանք թէ Աստուած է հեղինակն ու ճարտարապետը մեր կեանքերուն: Ու Մեծ Պահոց Կիրակիները՝ Տնտեսին և այլ առակներով կոչ կ'ընեն մեզի անդրադառնալու, թէ Աստուած է միակ օրէնքն ու նպատակը այս կեանքին, և այս տիեզերքը՝ իր մեզի հանդէպ ունեցած սիրոյն պարգեն է ու փաստը: Բայց անշուշտ Աստուած պիտի չկամենար, որ տարուած իր խորհուրդէն, մոռնայինք աշխարհը, ուր կ'իրականանան մեր իղձերն ու երազները, մեր գոյութեան մէկ մասը: Աշխարհը ճամբայ մըն է զոր պէտք է կտրենք հասնելու համար հո՛ն՝ որ պիտի ըլլայ մեր վերջին կայանը: Այս կեանքը կ'անցնի գլխապտոյտ արագութեամբ, և օր մը երբ հասնինք անոր վախճանին, մեր արժանիքները պիտի չափուին Աստուծոյ դատաստանին առջև՝ ո՛չ թէ մեր հարստութեան չափանիշերով, այլ մեր կրած զրկանքներուն և զոհողութիւններուն համաձայն, երբեք չմոռնալով որ վայելք ու զրկանք ժամանակաւոր են:

Մեր Տէրն ու Փրկիչը Տնտեսի առակով մեզի՝ քրիստոնեաներուս կը թելադրէ, կատարել ճիշդ ընտրութիւնը մեր նախասիրութիւններուն. չենք կրնար երկու տէրերու ծառայել, թէ՛ մամոնային և թէ՛ Աստուծոյ: Եթէ ծառայենք դրամին՝ պիտի չկարենանք հարկ եղածին պէս ծառայել Աստուծոյ: Աստուծորդին, սիրելի հաւատացեալներ, ոչ թէ գովեց Տնտեսին անիրաւութիւնը, անհաւատարմութիւնը, այլ միայն անոր զգուշութիւնն ու իմաստուն արարքը:

Անիրաւ մամոնան, կամ երկրաւոր Հարստութիւնը օտար դրամ մըն է անոնց համար՝ որոնք ունին գիտակցութիւնը թէ իրենք երկինքի քաղաքացիներ են, և երկնային գանձը պէտք է ըլլայ Քրիստոնեային միա՛կ, իրա՛ւ և յաւիտենական ստացուածքները:

Թող Աստուած այս գիտակցութիւնը արթնցնէ մեզմէ իւրաքանչիւրին մէջ, որպէսզի մենք ևս, նման առակի Տնտեսին, կարենանք մեզի տրուած շնորհներն ու կարողութիւնները իմաստուն կերպով օգտագործել, ի փառս Ամենասուրբ Երրորդութեան, այժմ և միշտ ... Ամէն:

ՆՈՒՐԶԱՆ ԱՐՔ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Կիրակի, Մարտ 30, 2003

ԵՐԵՒԱՆԵՐԸ ԿԸ ՍՈՐՎԻՆ ԻՆՉՊԷՍ ՈՐ ԿԱՊՐԻՆ

Երեխան, որ կ'ապրի հեզնուելով՝ ամչկոտ ըլլալ կը սորվի:
 Երեխան, որ կ'ապրի քննադատուելով՝ մեղադրել կը սորվի:
 Երեխան, որ կ'ապրի կասկածով՝ խորամանկ ըլլալ կը սորվի:
 Երեխան, որ կ'ապրի հակադրուելով՝ ատել կը սորվի:
 Երեխան, որ կ'ապրի զգացումով՝ սիրել կը սորվի:
 Երեխան, որ կ'ապրի քաջալերանքով՝ ինքնավստահ ըլլալ կը սորվի:
 Երեխան, որ կ'ապրի անկեղծութեամբ՝ արդար ըլլալ կը սորվի:
 Երեխան, որ կ'ապրի գովասանքով՝ գնահատել կը սորվի:
 Երեխան, որ կ'ապրի մասնակցելով՝ փափկանկատ ըլլալ կը սորվի:
 Երեխան, որ կ'ապրի զարգանալով՝ իմաստուն ըլլալ կը սորվի:
 Երեխան, որ կ'ապրի համբերութեամբ՝ հանդուրժել կը սորվի:
 Երեխան, որ կ'ապրի երջանիկ՝ պիտի տիրանայ սիրոյ եւ շնորհքի: